

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Алла СТЕПУРА

«26» квітня 2024 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«УКРАЇНСЬКА МОВА»**

для вступу на навчання на основі базової середньої освіти
за освітньо-професійним ступенем *фахового молодшого бакалавра*
за спеціальностями

182 Технології легкої промисловості,

ОПП «Моделювання та конструювання промислових виробів»;

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, ОПП «Діловодство»;

186 Видавництво та технології,

ОПП «Комп'ютерна обробка текстової, графічної та образної інформації»

Біла Церква

2024

Розглянуто на засіданні циклової комісії дисциплін курсу загальноосвітньої підготовки Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну, протокол № 9 від 19 квітня 2024 р.

Програма вступного випробування у формі співбесіди з освітнього компонента «Українська мова» для вступу на навчання на основі базової середньої освіти за спеціальностями спеціальностей 182 Технології легкої промисловості, ОПП «Моделювання та конструювання промислових виробів», 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, ОПП «Діловодство», 186 Видавництво та технології, ОПП «Комп'ютерна обробка текстової, графічної та образної інформації» / Укладач Л.Г. Дубченко. Біла Церква: БФКСД, 2024. 10 с.

Рецензент:

***Бондар Н. П.** – викладач української мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж Білоцерківського національного аграрного університету».*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета співбесіди з освітнього компонента «Українська мова»: перевірка рівня володіння вступником теоретичними знаннями та практичними навичками з української мови як основою формування професійних умінь та навичок майбутнього спеціаліста.

Програму індивідуальної усної співбесіди з українська мови для вступу до Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну розроблено згідно з чинною Програмою з української мови для 5-9 класів та затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України 07.06.2017 №804.

Основна мета навчання рідної мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами рідної мови – її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функцій освітнього змісту навчального предмета.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Орфографія», «Морфологія», «Синтаксис. Пунктуація».

Вступне випробування з української мови проходить у формі індивідуальної усної співбесіди за запитаннями, що розроблені відповідно до чинної програми.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки. Голосні й приголосні звуки. Позначення звуків мовлення на письмі. Співвідношення звуків і букв. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й.

Предметні уміння та навички

Визначати в словах голосні, тверді і приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; визначати звукове значення букв у слові. Розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, чергування у-в, і-й

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як розділ науки про слово. Лексичне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Загальноживані слова. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.

Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Предметні уміння та навички

Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні. Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів,

3. Будова слова. Словотвір.

Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Складні слова. Способи їх творення.

Предметні уміння та навички

Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні; визначати спосіб творення слів.

4. Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови).

Предметні уміння та навички

Розпізнавати вивчені орфограми й пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила

5. Морфологія.

5.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників. Іменники спільного роду. Число іменників. Відмінки іменників. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати іменники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; визначати основні способи творення іменників; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових.

5.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників

Предметні уміння та навички

Розпізнавати прикметники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; утворювати ступені порівняння якісних прикметників; відмінювання прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових.

5.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням. Групи числівників за будовою. Типи відмінювання кількісних числівників:

- 1) *один, одна;*
- 2) *два, три, чотири;*
- 3) *від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;*
- 4) *сорок, дев'яносто, сто;*
- 5) *двісті – дев'ятсот;*
- 6) *нуль, тисяча, мільйон, мільярд;*
- 7) *збірні;*
- 8) *дробові.*

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати числівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізняти правильні форми числівників від помилкових.

5.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням. Особливості їх відмінювання.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати займенники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, відмінювання; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні.

5.5. Дієслово та його форми

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова. Види дієслів. Творення видових форм. Часи дієслова та способи дієслова.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати дієприкметники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати дієприслівники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами.

5.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників. Написання прислівників разом і через дефіс.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати прислівники, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників; вміти правильно писати прислівники разом, окремо та через дефіс.

5.7. Службові частини мови

Прийменник, сполучник, частка як службові частини мови. Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю. Групи сполучників за вживанням та за будовою. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Предметні уміння та навички

Розпізнавати прийменники, сполучники, частки, визначати їхні морфологічні ознаки. Знати особливості правопису службових частин мови.

6. Синтаксис. Пунктуація

6.1. Просте речення

Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при однорідних членах речення, відокремлених членах речення, звертаннях, вставних словах.

Предметні уміння та навички

Розрізняти види простих речень. Правильно розставляти розділові знаки між підметом і присудком, при однорідних членах речення, відокремлених членах речення, звертаннях, вставних словах.

6.2. Складне речення

Пунктограми у складносурядному реченні. Пунктограми у складнопідрядному реченні. Пунктограми у складному безсполучниковому реченні та реченні з різними видами зв'язку.

6.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, діалозі, цитатах.

Предметні уміння та навички

Визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом.

ІІІ. ОРІЄНТОВНІ ЗАПИТАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА СПІВБЕСІДІ ОРІЄНТОВНІ ЗАПИТАННЯ

1. Що таке фонетика?
2. Що таке звук, а що таке буква? Яка між ними відповідність?
3. Що таке склад?
4. Які склади є в українській мові?
5. Яка різниця між складом наголошеним і ненаголошеним?
6. Однією з особливостей нашої мови є милозвучність. Як ви розумієте, що це таке?
7. Що вивчає лексика?
8. Як ви розумієте поняття багатозначні слова? Наведіть приклади багатозначних слів.
9. Що таке антоніми? Наведіть приклади антонімів.
10. Що таке синоніми? Наведіть приклади синонімів.
11. Що таке пароніми? Наведіть приклади паронімів.
12. Що Ви можете сказати про запозичені, або ж іншомовні слова? Чи варто переобтяжувати своє мовлення запозиченою лексикою? Якщо

ні, то чому? Наведіть приклади запозичених слів та доберіть до них українські відповідники.

13. Стійка сполука слів, яка за значенням дорівнює одному слову – це фразеологізм, або фразеологічний зворот. Назвіть приклади фразеологізмів та поясніть їхнє значення.
14. Назвіть значущі частини слова.
15. Як називається частина слова без закінчення?
16. Які Ви знаєте способи творення слів?
17. Пригадайте, що таке спрощення у групах приголосних? У яких випадках спрощення не передається на письмі?
18. Поясніть різницю у вживанні префіксів пре -, при-.
19. Назвіть слова з префіксом прі- .
20. Поясніть вживання апострофа в словах.
21. Поясніть написання орфограми «М'який знак» у словах.
22. Дайте визначення іменника як частини мови.
23. Поясніть відмінність між лексичним та граматичним значенням слова.
24. Які граматичні категорії притаманні іменнику.
25. Дайте визначення прикметника як частини мови. Назвіть його морфологічні ознаки. Від якої частини мови залежить рід, число й відмінок прикметника? На які розряди за значенням поділяються прикметники? Назвіть їхні характерні ознаки.
26. Дайте визначення числівника як частини мови.
27. Про яку частину мови йдеться : повнозначна частина мови, яка вказує на предмети, ознаки, кількість, але не називає їх?
28. Дайте визначення дієслова як частини мови. Наведіть приклади.
29. Яку синтаксичну роль найчастіше виконує дієслово? Наведіть приклад речення з дієсловом, визначте його синтаксичну роль.
30. Наведіть приклад речення з дієприкметниковим/дієприслівниковим зворотом. З'ясуйте синтаксичну роль дієприкметникового/дієприслівникового звороту.
31. Дайте визначення прислівника. Наведіть приклад речення з прислівником. З'ясуйте синтаксичну роль прислівника.
32. Які частини мови не називають ні предметів, ні ознак, ні кількості і не є самостійними членами речення?
33. Що таке сполучник? Яка його службова функція? Наведіть приклади.
34. Яка службова функція часток? Наведіть приклади.
35. Які речення називаються двоскладними, а які – односкладними? Наведіть приклади таких речень.
36. Назвіть головні та другорядні члени речення. На які питання вони відповідають? Наведіть приклад речення, в якому є всі головні та другорядні члени.
37. Що таке звертання? Наведіть приклад речення зі звертанням.
38. Поясніть різницю між простим та складним реченням. Наведіть приклади простого та складного речень.

39. Дайте визначення прямої мови. Наведіть приклад речення з прямою мовою.

40. Поясніть різницю між прямою та непрямою мовою. Наведіть приклади речень з прямою та непрямою мовою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА СПІВБЕСІДІ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	Не склав до 100 балів	Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт навчального предмета; з допомогою педагога дає елементарні відповіді.
II. Середній	100-115	Вступник з допомогою педагога відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певне визначення правила, продемонструвати розуміння певного поняття.
	116-130	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	131-140	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень і правил навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Вміє навести приклади за зразком.
III. Достатній	141-150	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні правила, вміє наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	151-160	Знання вступника є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його впевнена, логічна, хоч і має неточності.
	161-170	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, відповідає впевнено, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує правила із правильною аргументацією та прикладами.
IV. Високий	171-180	Вступник має повні, глибокі знання, здатний наводити приклади, використовувати знання у практичній

		діяльності, вміє порівнювати, робити висновки, узагальнення.
	181-190	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє відтворювати інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	191-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно робити висновки та приймати аргументовані рішення

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти, Київ : Грамота, 2023.
2. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти, Київ : Грамота, 2019.
3. Глазова О.П. Українська мова (рівень стандарту) : підручник для 9 класу, Харків : Ранок, 2017.
4. Заболотний О.В., Заболотний В.В.Українська мова: (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. закладів загальної середньої освіти, Київ : Генеза, 2023.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В.Українська мова : підручник 10 кл. Рівень стандарту. Київ : Генеза, 2018.
6. Українська мова (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Харків : Ранок, 2019.
7. Українська мова: підручник для 8 кл. закладів загальної середньої освіти, 2-ге вид., перероблене / О.М.Авраменко, Т.В.Борисюк, О.М. Почтаренко, Київ : Грамота, 2021. 192 с.
8. Ющук І. П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Тернопіль : Навчальна книга, Богдан, 2023. 208 с.
9. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ : Освіта, 2012. 270 с.
10. Український правопис: схвал. Постановою Каб. Міністрів України № 437 У45 від 22 трав. 2019 р. Репринт. Вид. Харків : Право, 2020. 292 с.